

Oddając do rąk Czytelników jubileuszowy, setny rocznik „Eos”, sięgamy wstecz do początków naszego pisma. Zostało ono założone we Lwowie w 1894 r. jako organ powstałego rok wcześniej Towarzystwa Filologicznego (później, po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, przemianowanego na Polskie Towarzystwo Filologiczne – Societas Philologa Polonorum, obejmujące teraz swoją działalnością terytorium całego kraju, nie tylko Galicji). Pierwszym redaktorem „Eos” był główny inicjator założenia Towarzystwa, Ludwik ĆWIKLIŃSKI (1853–1942), wówczas profesor Uniwersytetu Lwowskiego¹. Po nim redakcję objął Stanisław WITKOWSKI, a następnie (najpierw we Lwowie, potem we Wrocławiu, wreszcie w Poznaniu) Tadeusz SINKO, Jan SAJDAK, Tadeusz ZIELIŃSKI, Franciszek SMOLKA, Jerzy KOWALSKI, Wiktor STEFFEN, Władysław STRZELECKI, Jerzy KRÓKOWSKI, Jerzy ŁANOWSKI, Jan WIKARJAK, Andrzej WÓJCIK, Sylwester DWORACKI, Jerzy DANIELEWICZ i Leszek MROZEWICZ. Obecna – od rocznika XCI 2004 – wrocławska redakcja z wielką wdzięcznością patrzy na Poprzedników, bez których wielkiego wysiłku, poświęcenia i umiejętności nie byłoby możliwe utrzymanie i rozwój naszego czasopisma, często na przekór zewnętrznym okolicznościom. Należy podkreślić, że „Eos” jest – po założonych odpowiednio w 1884 i 1887 r. „Pracach Filologicznych” i „Kwartalniku Historycznym” – najstarszym wydawanym do dziś polskim czasopismem naukowym z zakresu humanistyki.

Na krótką refleksję zasługuje mitologiczny tytuł naszego czasopisma, symbolicznie wiążącego grecką boginię jutrzeńki z nadzieją na świt wolności, nawet po bardzo długiej nocy niewoli. Twórcy Towarzystwa Filologicznego i „Eos” byli bowiem przekonani, że również krzewienie kultury i studiów klasycznych może się przyczynić do odrodzenia niepodległej Polski.

Jubileuszowy rocznik „Eos” planujemy uświetnić, dołączając do drugiego zeszytu płytę CD z dwudziestoma pięcioma artykułami, które swego czasu ukazały się w tym czasopiśmie po polsku, teraz zaś zostały przetłumaczone na angielski i w ten sposób udostępnione szerszej publiczności naukowej. To przedsięwzięcie było możliwe dzięki dotacji otrzymanej z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki.

¹ Dzieje Polskiego Towarzystwa Filologicznego ukazują autorzy tekstów zamieszczonych w: J. ŁANOWSKI, A. SZASTYŃSKA-SIEMION (red.), *Antiquorum non immemores... Polskie Towarzystwo Filologiczne 1893–1993, Warszawa–Wrocław 1999* (zwłaszcza artykuły J. MAŃKOWSKIEGO o początkach PTF i S. DWORACKIEGO o „Eos”). Sylwetkę założyciela „Eos” przedstawia K. KRÓLCZYK, *Pomiędzy Lwowem, Wiedniem i Poznaniem – Ludwik Ćwikliński (1853–1942) i jego badania nad światem starożytnym*, [w:] L. MROZEWICZ, K. BALBUZA (red.), *Świat starożytny, jego polscy badacze i kult panującego*, Poznań 2011, s. 147–172 (tam też wcześniejsza literatura).